

Program proti šikanování

Tento Program proti šikanování je součástí Preventivního programu Základní školy, Opava, Havlíčkova 1, p. o. pro školní rok 2022/2023.

Je zpracován dle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže MŠMT č.j.: 21291/2010-28 a Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Na tvorbě a realizaci programu se podíleli všichni pedagogičtí pracovníci školy.

Cíl: Vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí

Co je a co není šikana

Šikana je každé chování, splňující tyto znaky:

- agresivní chování ze strany žáka/ů vůči žákovi nebo skupině žáků či učiteli
- existuje jedinec či skupina, jímž přináší prospěch nebo uspokojení (agresori)
- oběť se neumí bránit a dlouhodobě trpí
- spočívá v cílených a většinou opakovaných útocích
- je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně a/nebo v případě šikany učitele také profesionálně
- je charakteristické nepoměrem sil, bezmocností oběti, nepřijemností útoku pro oběť
- zahrnuje fyzické, psychické i slovní útoky realizované přímo nebo prostřednictvím elektronické komunikace (kyberšikana), poškozování věcí, nápadné přehlížení, ignorování

Šikanou tedy není:

- Jednorázová rvačka, nevhodný vtíp či konflikt
- Vyčlenění dítěte z kolektivu, pokud není motivováno snahou ublížit či pobavit se na jeho účet

Základní formy:

- Fyzická šikana – bití, vydírání, loupeže, poškozování věcí, sexuální násilí
- Psychická šikana – nadávky, pomluvy, vyhrožování, zesměšňování

Naše cíle jsou:

1. snažit se vytvořit prostředí omezující vznik šikany (prevence)
2. být ve střehu a odhalit počínající šikanu dříve, než se plně rozvine
3. vhodnými prostředky zamezit jejímu dalšímu trvání - každý případ vyžaduje specifické řešení!

Prevence šikany

- Podporujeme rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky.
- Vedeme žáky k sebedůvěře, přiměřenému sebevědomí a odpovědnosti za své jednání.
- Jednáme s dětmi jako s partnery, respektujeme jejich práva a zároveň je vedeme k plnění povinností.
- Snažíme se udržet jejich pozornost a aktivitu, omezit nudu při výuce - šikana, často vzniká jako zdroj zábavy pro agresory.
- Vytváříme ovzduší důvěry mezi žáky a pedagogy.
- V kritických situacích dáme jasně najevo, že toto chování je špatné a nelze je tolerovat.

- Žádný ze zaměstnanců školy není lhostejný k projevům agresivity, a to i v případě, že není pověřen dozorem.
- Snažíme se mít přehled o vzájemných vztazích ve třídě i mimo ni. Třídní učitelé znají záliby svých žáků, zajímají se o to, jak tráví volný čas, a rádi si s nimi o tom popovídají, mají-li zájem.
- Pracovníci školy se průběžně vzdělávají a zájem o vzdělávání v oblasti prevence rizikového chování roste. Na základě Metodického pokynu k prevenci šikanování absolvovali pedagogičtí pracovníci kurz Šikana a kyberšikana jako společenský fenomén.

Krizový plán pro řešení šikanování

1) řešení šikany v počátečním stádiu

Postup v případě ohlášení šikany nebo při podezření na šikanu:

Řešení počáteční šikany

1. Pozorovat chování žáků a atmosféru ve třídě, odhadnout závažnost a formy šikany.
2. Oznámit své podezření vedení školy a ŠMP a domluvit se na jednotném postupu.
3. Zjistit informace od obětí i spolužáků, pořídít zápis.
4. Najít vhodné svědky.
5. Provést individuální rozhovory se svědky (ne oběti s agresorem).
6. Chránit oběti šikany.
7. Provést předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru:
 - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření);
 - b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku); pořídít zápis.
8. Realizace vhodné metody:
 - a) metoda usmíření;
 - b) metoda vnějšího nátlaku (vých. pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči).
9. Informovat rodiče oběti i agresora.
11. Informovat pedagogický sbor
12. Rozebrat situaci se třídou:
 - a) efekt metody usmíření;
 - b) oznámení potrestání agresorů;
 dále sledovat a pracovat se vztahy ve třídě.
13. Informovat zák. zástupce oběti šikanování o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace, nabídnout psychoterapeutickou péči PPP nebo jiného poradenského zařízení.
14. Třídní schůzka.
15. Výchovná opatření pro agresory:
 - pokárání, napomenutí, důtka TU, důtka ŘŠ;
 - doporučení rodičům obětí i agresorů návštěvy v ambulantním oddělení SVP pro děti a mládež nebo v obdobných organizacích.
 V mimořádných případech:
 - doporučení rodičům na dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně DÚ;
 - podání návrhu OSPOD k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v DÚ;
 - vyrozumění Police ČR.

2) **Řešení pokročilé šikany**

(výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování)

1. Překonat šok, rychle odhadnout závažnost a formu šikany.
2. Bezprostředně zachránit oběť, zastavit násilí.
3. Zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy.
4. Zabránit domluvě agresorů na křivé výpovědi.
5. Pokračovat v pomoci a podpoře oběti (přivolat lékaře).
6. Oznámit situaci Policii ČR, navázat kontakt se specialistou na šikanování.
7. Informovat rodiče oběti i agresora.
8. Zahájit vlastní vyšetřování:
 - a) rozhovor s obětí a informátory;
 - b) nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků;
 - c) individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky;
 - d) individuální, případně konfrontační rozhovory s agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory s obětí (oběťmi)).
9. Informovat zák. zástupce oběti šikanování o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace, nabídnout psychoterapeutickou péči PPP nebo jiného poradenského zařízení.
10. Svolat výchovnou komisi. Řešit problém v pedagogické radě.
11. Práce se třídou - metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.
12. Dále sledovat a pracovat se vztahy.
13. Výchovná opatření pro agresory:
 - napomenutí, důtka TU, důtka ŘŠ
 - doporučení rodičům obětí i agresorů návštěvy v ambulantním oddělení SVP pro děti a mládež nebo v obdobných organizacíchV mimořádných případech:
 - doporučení rodičům na dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně DÚ
 - podání návrhu OSPOD k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v DÚ
 - individuální výchovný plán pro agresora

Subjekty, které lze v případě potřeby kontaktovat:

Pedagogicko-psychologická poradna, Rybí trh 7-8, Opava

Sociální pracovnice: Bc. Gabriela Rothová 553 622 768, 553 625 736, 730 855 223

Metodik prevence: Mgr. Lucie Šimečková 733 164 832

Orgán sociálně-právní ochrany dětí, Krnovská 71 C, Opava

Vedoucí odboru sociálních věcí:

Mgr. Helena Kozáková 553 756 649

Kurátorka pro mládež:

Bc. Klára Štěpánková 553 756 648

Mgr. Aneta Čáňová 553 756 660

Mgr. Tomáš Kalavský 553 756 668

Policie ČR

Opava, Skupina tisku a prevence, Tyršova 26

por. Bc. Pavla Welnová 727 942 674

Středisko výchovné péče, Horní náměstí 48, Opava

Speciální pedagog: Mgr. Hana Eleková 770 139 474

Psycholog: Mgr. Veronika Wranová 770 139 493

Seznámení žáků a jejich zákonných zástupců s programem proti šikanování:

Žáci: seznámení žáků s krizovým plánem řešení šikany třídními učiteli (zápis do TK)

Rodiče: seznámení rodičů s krizovým plánem řešení šikany třídními učiteli na třídních schůzkách

Předání dopisů s možnými příznaky šikany na třídních schůzkách

Preventivní aktivity zaměřené specificky proti vzniku šikanování

Všechny aktivity pedagogických pracovníků vedou k vytváření bezpečného prostředí, podporují solidaritu a toleranci, vědomí sounáležitosti, vytvářejí podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy, rozvíjejí spolupráci mezi dětmi a jejich vzájemný respekt.

Preventivní aktivity zaměřené specificky proti vzniku šikanování**Školní rok 2022/2023****1. A**

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita proti šikaně a způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)	Učitel
Vlastní příklad	smysl pro spravedlnost, ohleduplnost, maximální ochota k rozhovoru s dítětem, spravedlnost	Rotherová Pavla
zkušenosti dětí	modelové situace předkládané v různých předmětech i o přestávkách, okamžité řešení kázeňských přestupků, co jsem kdy viděl ve svém okolí - jak jsem reagoval, co bych mohl udělat jinak a proč, jak bych reagoval, kdyby se to stalo přímo mé osobě	
Příběhy a pohádky	děj pohádky či příběhu - co z toho vyplývá, jak by to mělo být správně	

1. B

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita proti šikaně a způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)	Učitel
Vlastní příklad	Stanovit si základní pravidla chování ve třídě – po určité době je změnit. Umět naslouchat dětem, vzájemně si pomáhat, znát rodinné prostředí. Učit se rozlišit, co je nevhodné chování a co šikana. Zajímat se o to, co dělají děti ve svém volném čase.	Hendrych Kučová Barbora
TV	Žáci sami uvádějí příklady sportovního a nesportovního chování. Rozhovor s dětmi o smyslu a významu sportovního chování. Odkazování na pravidla fair play během pohybových aktivit.	Hendrychová Iveta

Prvouka a literární výchova	Příběhy a pohádka – děj pohádky, příběhu, jak by to mělo být správně, co se v situacích dělá – modelové situace, komunikace o modelových situacích, spolupráce ve skupině, znát příběhy dětí – jejich rodinnou situaci, řešit s kolektivem okamžitě nevhodné chování	Hendrych Kučová Barbora
-----------------------------	--	-------------------------------

2. třída

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita proti šikaně a způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)	Učitel
Vlastní příklad	smysl pro spravedlnost, ohleduplnost, maximální ochota k rozhovoru s dítětem, spravedlnost	Weichtová Ivana
zkušenosti dětí	modelové situace předkládané v různých předmětech i o přestávkách, okamžité řešení kázeňských přestupků, co jsem kdy viděl ve svém okolí - jak jsem reagoval, co bych mohl udělat jinak a proč, jak bych reagoval, kdyby se to stalo přímo mé osobě	Weichtová Ivana
Příběhy a pohádky	děj pohádky či příběhu - co z toho vyplývá, jak by to mělo být správně	Weichtová Ivana

3. třída

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita proti šikaně a způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)	Učitel
Vlastní příklad	Ohleduplnost, slušnost, smysl pro spravedlnost. Zájem a ochota naslouchat dětem, pomáhat řešit jejich vzájemné problémy (znát jejich rodinné zázemí, náplň jejich volného času). Snažit se vzbudit v dětech důvěru, aby byly ochotny svěřit se. Všímat si prvotních náznaků a signálů vedoucích k nevhodnému chování mezi dětmi, k šikaně (vylučování žáka z kolektivu, ze skupinové práce, ze společných aktivit). Kázeňské přestupky řešit okamžitě, společný rozbor nevhodného chování s třídním kolektivem.	Peterková
Zapojení dětí a jejich zkušenosti	Využívat zkušenosti dětí z jejich okolí, z vyprávění kamarádů- rozbor situace, reakce na ni, pocity dítěte. Domluva a stanovení základních pravidel chování ve třídě i ve škole, společná kontrola jejich dodržování, aktualizace podle potřeby, aktuálně se zaměřit na pravidla, která nejsou až tak respektována (komunikace ve vyučování, kamarádké chování). Různé hry a modelové situace k rozvoji sociálních vztahů ve skupině – k upevnění třídního kolektivu, prevence šikany.	Peterková
Prvouka a literární výchova	Aktivity vedoucí k prevenci se prolínají napříč vyučovacími předměty (aktuální problém – beseda, tematická hodina o problému) V Prv, Dv, Lv je možno vhodnou formou vzhledem k věku dětí seznámit co je to šikana, naučit rozlišovat vhodné a nevhodné chování ve škole i mimo školu. V rámci slohového výcviku lze využít příběhy o dětech, modelové situace, scénky.	Peterková

4. A

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita proti šikaně a způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)	Učitel
Všechny předměty	Domluva a stanovení základních pravidel chování ve třídě a ve škole, společná kontrola jejich dodržování (aktualizovat změny pravidel podle potřeby). Ochota naslouchat dětem, pomáhat řešit jejich problémy (znát i jejich rodinné zázemí, zajímat se co dělají ve volném čase, jaké mají zájmy, záliby...). Vlastním příkladem vést ke spravedlnosti a ohleduplnosti. Všímat si prvotních signálů, které by mohly znamenat vyloučení dítěte z kolektivu (posměšky, brání věcí, ničení věcí, nezapojování do aktivit), kázeňské přestupky řešit okamžitě, povídat si o tom, co jsem viděl ve svém okolí – jak jsem reagoval, jak bych reagoval, kdyby se to stalo mé osobě.	Veselovská Zuzana
Prvouka	Vhodnou formou se seznámit co je šikana, učit se rozlišovat co je vhodné a nevhodné chování (ve škole i mimo školu)...	Veselovská Zuzana
Informace k danému tématu	Využívat příběhů reálných i knižních k rozpoznání, co je dobré, co ne, jak by to mělo být.	Veselovská Zuzana

4. B

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita proti šikaně a způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)	Učitel
Vlastivěda, český jazyk, přírodověda, volné chvíle v ostatních předmětech	Hry na rozvoj komunikace, sociálních vztahů ve skupině, na zdravé sebeprosazování, přehrávání různých rolí, modelové situace (dobré a špatné příklady), s dětmi rozebírat tyto situace, jak jsme se cítili v této roli, proč atd.	Steinová Iva
ve všech předmětech	Zapojovat do aktivit všechny děti, všítat si prvotních signálů, které by mohly zaznamenat vyloučení dítěte z kolektivu (posměšky, brání věcí, ničení věcí, nezapojování do aktivit), kázeňské problémy s dětmi ihned řešit, rozebrat, vysvětlit situaci, neustále dětem vysvětlovat, že šikanování je nežádoucí chování, aby nebyly k tomuto chování lhostejní a případně informovaly učitele. S tímto také souvisí buzení důvěry pedagoga u dětí a snaha o vytvoření příjemného klimatu a atmosféry ve třídě (podpora přátelských vztahů, společné aktivity, akce, hry, výlety..)	Steinová Iva
Metodický materiál o šikaně	V průběhu školního roku jsou dětem předkládána jednotlivá témata, s pomocí metodických listů jsou s dětmi formou her tvořeny modelové situace - děti si uvědomují své já, vztahy v rodině, vztahy k neznámým lidem, vztahy k lidem jiné pleti a další, závěry jsou vyhodnoceny pomocí jednoduchých testů	Steinová Iva

Informace k danému tématu	Ve své současné ani minulé třídě jsem se s šikanou nesetkala, proto jsem ji nemusela řešit, výše uvedené aktivity praktikujeme spíše k upevnění kolektivu a k prevenci, ve své třídě učím většinu předmětů, aktivity jsou proto prováděny průběžně, ne tedy specificky v jednotlivých předmětech	Steinová Iva
---------------------------	--	--------------

5. třída

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita proti šikaně a způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)	Učitel
Vlastivěda, český jazyk, volné chvíle v ostatních předmětech	Různé hry na rozvoj komunikace, sociálních vztahů ve skupině, na zdravé sebeprosazování, přehrávání různých rolí, modelové situace (dobré a špatné příklady), s dětmi rozebírat tyto situace, jak jsme se cítili v této roli, proč atd.	Hammerová Eva
ve všech předmětech	Zapojovat do aktivit všechny děti stejně, všimnout si prvotních signálů, které by mohly znamenat vyloučení dítěte z kolektivu (posměšky, brání věcí, ničení věcí, nezapojování do aktivit), kázeňské problémy s dětmi ihned řešit, rozebrat, vysvětlit situaci, neustále dětem vysvětlovat, že šikanování je nežádoucí chování, aby nebyly k tomuto chování lhostejní a případně informovaly učitele. S tímto bezesporu také souvisí buzení důvěry pedagoga u dětí a snaha o vytvoření příjemného klimatu a atmosféry ve třídě (podpora přátelských vztahů, společné aktivity, akce, hry, výlety..)	Hammerová Eva
Metodický materiál o šikaně	V průběhu školního roku jsou dětem předkládána jednotlivá témata, s pomocí metodických listů jsou s dětmi formou her tvořeny modelové situace - děti si uvědomují své já, uvědomují si vztahy v rodině, vztahy k neznámým lidem, vztahy k lidem jiné pleti a další, závěry jsou vyhodnoceny pomocí jednoduchých testů	Hammerová Eva
Informace k danému tématu	Ve své současné ani minulé třídě jsem se s šikanou nesetkala, proto jsem ji nemusela řešit, výše uvedené aktivity praktikujeme spíše k upevnění kolektivu a k prevenci, ve své třídě učím většinu předmětů, aktivity jsou proto prováděny průběžně, ne tedy specificky v jednotlivých předmětech	Hammerová Eva

6. třída

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita proti šikaně a způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)	Učitel
Třídní hodiny	Stanovení základních pravidel chování ve třídě, Kolektivní hry, rozdělování dětí do skupin podle losování (ne podle sympatií dětí), řešení problémových situací ve skupinách, modelové situace chování (jak se děti cítily atd.) Sebehodnocení a vzájemné hodnocení osobních týdenních cílů, ve kterých sledujeme kompetence a soft skills. Podporujeme nenásilnou komunikaci jako hlavní řešení problémů ve třídě.	Radim Klemens
Český jazyk a literatura	Kooperativní učení, modelové situace komunikace, vyvozování správného chování literárních hrdinů, práce ve skupinách.	Lucie Martinásková

Dějepis	Morální vlastnosti historických postav...	Lucie Martinásková
Hudební výchova	Prevence drog a jiných závislostí, vcítění se do poslechoých skladeb, možnost výběru své oblíbené hudby, ohleduplnost k ostatním, respektování odlišných názorů na hudbu	Iveta Hendrychová
Komunikační dovednosti	Zájem a ochota naslouchat dětem. Pomáhat řešit jejich vzájemné problémy. Snažit se vzbudit v dětech důvěru, aby byly ochotné se svěřit. Zkoušení modelových situací a her komunikativního charakteru.	Barbora Hendrych Kučová
Tělesná výchova	Pravidla fair play, kooperace, týmové hry	Vít Paterek
Rodinná výchova	Žáci sami uvádějí příklady vzájemně respektujícího chování. Rozhovor s dětmi o smyslu a významu tolerance. Odkazování na pravidla slušné komunikace.	Jana Čmelíková
Matematika	Práce ve skupinách, kooperativní činnosti, společné diskuse a vzájemná pomoc.	Romana Adamcová
Fyzika	Vzájemná kooperace při experimentech, diskuze	Robin Olšar
Anglický jazyk	Inkluzivita a rozdílnosti jako společensky žádoucí jevy. Různorodost je zajímavá, nikoli důvodem pro posměch.	Radim Klemens

7. A

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita proti šikaně a způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)	Učitel
Třídnické hodiny	Stanovení základních pravidel chování ve třídě, Kolektivní hry, rozdělování dětí do skupin podle losování (ne podle sympatií dětí), řešení problémových situací ve skupinách, modelové situace chování (jak se děti cítily atd.)	Adam Hendrych
Český jazyk a literatura	Kooperativní učení, modelové situace komunikace, vyvozování správného chování literárních hrdinů, práce ve skupinách.	Adam Hendrych
Hudební výchova	Prevence drog a jiných závislostí, vcítění se do poslechoých skladeb, možnost výběru své oblíbené hudby, ohleduplnost k ostatním, respektování odlišných názorů na hudbu	Adam Hendrych
Matematika	Práce ve skupinách, kooperativní činnosti, společné diskuse a vzájemná pomoc.	Martin Axman
Dějepis	Morální vlastnosti historických postav...	Lucie Martinásková
Fyzika	Vzájemná kooperace při experimentech, diskuze	Robin Olšar

7. B

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita proti šikaně a způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)	Učitel
-------------------	--	--------

Matematika	Práce ve skupinách, kooperativní činnosti, společné diskuse a vzájemná pomoc.	Romana Adamcová
Dějepis	Morální vlastnosti historických postav...	Lucie Martinásková
Fyzika	Vzájemná kooperace při experimentech, diskuze	Robin Olšar
Tělesná výchova	Pravidla fair play, kooperace, týmové hry	Iveta Hendrychová
Třídnické hodiny	Diskuse na téma: kolektiv, pomoc, šikana, vztahy mezi lidmi, pravidla třídy. Poskytování pomoci spolužákům, zavedení schránky důvěry, třídní akce.	Iveta Hendrychová
Český jazyk a literatura	Kooperativní učení, skupinové práce, rozebírání literárních textů z hlediska chování hrdinů.	Adam Hendrych

8. A

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita proti šikaně a způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)	Učitel
Vlastní příklad	Ohleduplnost, slušnost, smysl pro spravedlnost. Zájem a ochota naslouchat dětem, pomáhat řešit jejich vzájemné problémy (znát jejich rodinné zázemí, náplň jejich volného času). Snažit se vzbudit v dětech důvěru, aby byly ochotny svěřit se. Všímat si prvotních náznaků a signálů vedoucích k nevhodnému chování mezi dětmi, k šikaně (vylučování žáka z kolektivu, ze skupinové práce, ze společných aktivit). Kázeňské přestupky řešit okamžitě, společný rozbor nevhodného chování s třídním kolektivem.	Adamcová
Zapojení dětí a jejich zkušenosti	Domluva a stanovení základních pravidel chování ve třídě i ve škole, společná kontrola jejich dodržování, aktualizace podle potřeby. Různé hry a modelové situace k rozvoji sociálních vztahů ve skupině – k upevnění třídního kolektivu, prevence šikany.	Adamcová
Český jazyk	Kooperativní učení, skupinové práce, rozebírání literárních textů z hlediska chování hrdinů.	Ivana Talůžková
Rodinná výchova	Žáci sami uvádějí příklady vzájemně respektujícího chování. Rozhovor s dětmi o smyslu a významu tolerance. Odkazování na pravidla slušné komunikace.	Adamcová
Fyzika	Vzájemná kooperace při experimentech, diskuze	Robin Olšar

8. B

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita proti šikaně a způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)	Učitel
Třídnické hodiny	Vytvoření a odsouhlasení třídních pravidel všemi žáky. Základní pravidla partnerské komunikace. Trénink zvládání a řešení konfliktních situací ve třídě.	Robin Olšar

Fyzika	Vzájemná kooperace při experimentech, diskuze	Robin Olšar
Tělesná výchova	Pravidla fair play, kooperace, týmové hry	Paterek
Český jazyk	Kooperativní učení, skupinové práce, rozebírání literárních textů z hlediska chování hrdinů.	Ivana Talůžková

9. A

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita proti šikaně a způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)	Učitel
Třídnické hodiny	Stanovení základních pravidel chování ve třídě, Kolektivní hry, rozdělování dětí do skupin podle losování (ne podle sympatií dětí), řešení problémových situací ve skupinách, modelové situace chování (jak se děti cítily atd.)	Paterek
Tělesná výchova	Společná domluva s dětmi na pravidlech v hodinách TV. S názornou ukázkou na konkrétních případech proč jsou důležitá. „Když učitel zapíská, přestávám cvičit a čekám na další pokyny“ „Cvičíme bez náramků a jiných ozdob, abych nezranil kamaráda“ „Cvičím, hraji, sportuji tak abych nezranil kamaráda“	Paterek
Výchova k občanství	Modelové situace, předávání informací, hry komunikativního charakteru, společné řešení kázeňských problémů	Talůžková Ivana
Fyzika	Vzájemná kooperace při experimentech, diskuze	Robin Olšar
Český jazyk a literatura	Kooperativní učení, modelové situace komunikace, vyvozování správného chování literárních hrdinů, práce ve skupinách.	Adam Hendrych

9. B

Vyučovaný předmět	Preventivní aktivita proti šikaně a způsob jejího vedení (např. prožitková aktivita, diskuse, předávání informací,...)	Učitel
Všechny předměty	Stanovení pravidel chování ve třídě a kontrola jejich dodržování. Vlastním jednáním jít příkladem, využívat kooperaci, vést k pomoci ostatním, ohleduplnosti a kamarádskému chování.	Čmelíková Jana
Etická výchova	Okamžité řešení konfliktů, naslouchání ostatním, posilování kolektivu třídy společnými akcemi. Využití projektů Podpora misie v Paraguay, Jeden svět na školách, potravinová sbírka, sbírka Světluška.	Čmelíková Jana
Český jazyk a literatura	Kooperativní učení, modelové situace komunikace, vyvozování správného chování literárních hrdinů, práce ve skupinách.	Adam Hendrych
Fyzika	Vzájemná kooperace při experimentech, diskuze	Robin Olšar

